

اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاشقانه

نسیم عبدلی^۱

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران (نویسنده مسئول).

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره هشتم، شماره سی، تابستان ۱۴۰۵، صفحات ۸۳-۷۰

چکیده

در ارتباط با ضرورت شناسایی نشانه‌ها و درک ماهیت سوگیری اسناد خصمانه نیازمند مطالعاتی هستیم که بتوانیم از طریق آن راهبردهایی را برای سنجش و اندازه‌گیری نشانه‌های سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی به دست آوریم که به‌عنوان گامی مهم در جهت کاهش سوگیری اسناد خصمانه کاربرد داشته باشد. با مرور ابزارهای سنجش، محدودیتی در زمینه سنجش سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی ادراک می‌شود. هدف از پژوهش حاضر بررسی ساختار عاملی، روایی و پایایی مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاشقانه است. مطالعه حاضر توصیفی پیمایشی از نوع ابزارسازی و اعتبارسنجی است. مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاشقانه دارای ۲۷ آیتم و سه خرده مقیاس اسناد خصمانه مستقیم، اسناد خصمانه غیرمستقیم و اسناد خوش‌خیم به رفتارهای شرکا است. پرسشنامه از نسخه انگلیسی آن مورد ترجمه و باز ترجمه قرار گرفت. جامعه آماری در پژوهش حاضر، شامل کلیه زوجینی بودند که بیش از ۶ ماه از رابطه عاشقانه‌شان می‌گذرد، تعداد نمونه تصادفی شامل ۴۰۵ زوج می‌باشد. یافته‌ها نشان داد که مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی با رضایت زناشویی همبستگی منفی دارد و با مقیاس اسناد رابطه‌ای همبستگی مثبت نشان می‌دهد به این معنا که با افزایش سوگیری در اسناد خصمانه فرد سبک بدبینانه‌تری را تجربه می‌نماید. روایی این مقیاس با همبستگی مثبت با خرده مقیاس‌های مربوطه و همبستگی منفی با اسناد خوش‌بینانه شریک تأیید می‌شود. با توجه به ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاشقانه در نمونه‌ی زوجین، به‌کارگیری این ابزار در مطالعات آینده می‌تواند به یافته‌های دقیق‌تر در این حوزه منجر شده و موجب گسترش دانش ما گردد.

واژگان کلیدی: روان‌سنجی، سوگیری اسناد خصمانه، روابط عاشقانه.

مقدمه

در واکنش به پدیده‌های مختلف و برداشت ما از واقعیت در همه ابعاد یک سازه مهم روان‌شناسی که نقش تبیین‌کنندگی بالایی دارد، سبک اسنادی^۱ است که با برداشت افراد از موقعیت و شرایط ارتباط مستقیم دارد. سبک‌های اسنادی به روش‌های بیان و ادراک ما از وقایع زندگی اشاره و هیجان و رفتار ما به رویداد تحت تأثیر سبک اسنادی ما قرار دارد (لیتون و ترل^۲، ۲۰۲۰). سبک‌های اسنادی در سه سطح درونی- بیرونی، پایدار - ناپایدار و کلی - خاص بررسی می‌شود. در مواجهه با وقایع منفی اگر اسناد ما به صورت علل بیرونی، ناپایدار و خاص و در مواجهه با وقایع مثبت گرایش به استفاده از علل درونی، پایدار و کلی باشد بیانگر سبک اسنادی انطباقی یا خوش‌بینانه است و اگر تمایل فرد به استفاده از علل درونی، پایدار و فراگیر در مواجهه با وقایع منفی و علل بیرونی، ناپایدار و خاص در مواجهه با وقایع مثبت مبین الگوی اسنادی غیرانطباقی یا بدبینانه است (پیترسون و آستین^۳، ۲۰۰۲). اسنادها در روابط بین فردی به‌ویژه روابط عاطفی نقش مهمی در کیفیت رابطه دارند در ادبیات زوج‌درمانی باکوم^۴ و همکاران (۱۹۸۹) به پنج عامل مهم خطاهای شناختی روابط عاطفی اشاره داشتند. عامل اول توجه انتخابی^۵ (توجه به موارد خاص و اجتناب از توجه)، عامل دوم اسناد^۶ (استنتاج زوجین در مورد علل اتفاقات در رابطه)، عامل سوم انتظارات^۷ (پیش‌بینی افراد از وقوع رویدادهای زناشویی)، عامل چهارم پیش‌فرض‌ها^۸ (باورهای بنیادی افراد در مورد شریک و ماهیت رابطه) و عامل پنجم استانداردها^۹ (باورهای اعضای خانواده درباره پایداری رابطه به‌طور عام و رابطه خودشان به‌طور خاص) است. زوجین ناسازگار تمایل بالایی به اسناد دادن رفتارهای منفی به خصوصیات شخصیتی و غیرقابل تغییر و تمایل کمتری به اسناد دادن مشکلات به رفتارهای گذار و موقعیتی دارند که به‌صورت نگهدارنده مشکل تعریف می‌شود (هولمز و جانسون^{۱۰}، ۲۰۰۹). نظریه اسناد به‌عنوان چارچوبی جهت ادراک پویایی روابط عاطفی مورد مطالعه نظریه‌پردازان قرار گرفته است. در مقایسه با اسناد کلی، اسناد روابط عاشقانه بر توضیح رویدادها تمرکز ندارند. در مقابل، بر توضیح رفتارهای شریک زندگی، به‌ویژه نسبت به فرد تمرکز دارد (وی^{۱۱}، ۲۰۱۷). اسناد می‌تواند هم در توسعه و هم در شکست روابط عاشقانه مهم باشد (لی، کوکر و رو^{۱۲}، ۲۰۲۴)؛ بنابراین تمرکز بر اسناد به‌عنوان منبع هم در تعیین کیفیت رابطه و چگونگی شکل‌گیری آن نقش مهمی را توسعه ادبیات زوج‌درمانی دارد. اسنادها همیشه انعکاسی دقیق از واقعیت نبوده بلکه در پاره‌ای از موارد با سوء تفسیر همراه هستند (فاندر^{۱۳}، ۱۹۸۷). در واقع در رفتارهای بین فردی ادراک از یک قصد خوش‌بینانه، خنثی یا خصمانه زمینه واکنش غالب و اصلی ما به فرد مقابل را تعیین می‌نماید و با نسبت دادن قصد خصمانه به یک رفتار احتمال افزایش تعارض و واکنش تهاجمی افزایش می‌یابد (کاروتی و اورو^{۱۴}، ۲۰۱۰) که به سوگیری اسناد خصمانه^۱ شهرت دارد.

1. attribution style
2. Leighton & Terrell
3. Peterson & Steen
4. Baucom
5. Selective attention
6. Attributions
7. Expectation
8. Assumption
9. Standard
10. Holmes & Johnson
11. Wee
12. Li, Coker & Rowe
13. Funder
14. Calvete & Orue

سوگیری اسناد خصمانه به تمایل، به تفسیر یا نسبت دادن افراطی رفتارها و انگیزه‌های دیگران به عنوان قصد عمدی خصمانه، تهدیدآمیز یا پرخاشگرانه اشاره دارد، به‌ویژه زمانی که زمینه‌های که رابطه در آن روی می‌دهد مبهم و غیرشفاف باشد (کریک و دوج^۲، ۱۹۹۴). یک نگرانی عمده در مورد سوگیری اسناد خصمانه پژوهش‌هایی است که بر اهمیت توجه به این مفهوم تأکید داشته‌اند. سوگیری خصمانه با افزایش پرخاشگری در تعاملات بین فردی و اجتماعی و کاهش صمیمی (کیمز^۳ و همکاران، ۲۰۱۵)، پرخاشگری فیزیکی یا رابطه‌ای (بیلی و استروف^۴، ۲۰۰۸؛ دیلون^۵ و همکاران، ۲۰۱۳) و مهم‌تر از همه با آزار فیزیکی مردان، رفتار تهدیدآمیز و سوءاستفاده جنسی زنان ارتباط دارد (توماس و وستون^۶، ۲۰۲۰). سوگیری اسناد خصمانه فقدان رضایت از رابطه زناشویی را در یک پژوهش طولی ۵ ساله پیش‌بینی نمود (آندلین^۷، ۲۰۲۰).

به‌طور کلی با توجه به پژوهش‌های ذکر شده در ارتباط با ضرورت شناسایی نشانه‌ها و درک ماهیت سوگیری اسناد خصمانه نیازمند مطالعاتی هستیم که بتوانیم از طریق آن راهبردهایی را برای سنجش و اندازه‌گیری نشانه‌های سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی به دست آوریم که به‌عنوان گامی مهم در جهت کاهش سوگیری اسناد خصمانه کاربرد داشته باشد. با مرور ابزارهای سنجش محدودیتی در زمینه سنجش سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی ادراک می‌شود. در زمینه سنجش و اندازه‌گیری نشانه‌های سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی یک معیار مهم مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی^۸ (HARRT) است که توسط لی و همکاران (۲۰۲۴) طراحی گردید. لی و همکاران (۲۰۲۴) در طی دو مطالعه مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی را مورد بررسی قرار دادند و این مقیاس برخلاف مقیاس اسنادی رابطه‌ای فینچام و برادبری^۹ (۱۹۹۲) که صرفاً اسنادهای علی^{۱۰} و اسنادهای مسئولیت^{۱۱} را در دو بعد مثبت و منفی مورد بررسی قرار می‌دهد، بر سوگیری اسناد خصمانه تمرکز دارد. لی و همکاران (۲۰۲۴) جهت ساخت این مقیاس در مطالعه اول با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و در مطالعه دوم بعد از اصلاحات با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی روایی و پایایی این مقیاس را تأیید نمودند. با توجه به اهمیت بحث سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی و پیامدهای آن مطالعه حاضر با هدف هنجاریابی، بررسی روایی و پایایی مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی در ایران انجام گرفت.

روش پژوهش

پژوهش حاضر بررسی توصیفی - پیمایشی از نوع ابزارسازی و اعتبارسنجی بود. فرآیند آماده سازی و استفاده از پرسشنامه‌ای که در فرهنگ دیگری به وجود آمده، مستلزم ترجمه و بازترجمه‌های متعددی است که به‌منظور کسب اطمینان از معادل بودن مفاهیم پرسشنامه اصلی با پرسشنامه ترجمه‌شده صورت می‌گیرد. برای ترجمه و آماده سازی مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاشقانه مراحل زیر انجام گردید: ۱) پرسشنامه اصلی از زبان انگلیسی به زبان فارسی ترجمه شد و این ترجمه توسط ۵ نفر از اساتید متخصصین مقایسه و مورد تأیید قرار گرفت. ۲) ترجمه انجام‌شده توسط متخصص زبان انگلیسی از زبان فارسی به زبان

^۱ . hostile attribution bias

^۲ . Crick & Dodge

^۳ . Kimmes

^۴ . Bailey & Ostrov

^۵ . Dillon

^۶ . Thomas & Weston

^۷ . Andelin

^۸ . Hostile Attributions Romantic Relationships Test

^۹ - Fincham & Bradbury

^{۱۰} - causal attribution

^{۱۱} - responsibility attribution

انگلیسی ترجمه شد و تفاوت چندانی بین نسخه باز ترجمه و نسخه اصلی وجود نداشت. ۳) همچنین نسخه‌های باز ترجمه برای دو نویسنده دکتر دانیانگ لی و دکتر آنجالا رو ارسال شد و مورد تأیید و استقبال آن‌ها قرار گرفت و در پایان نسخه فارسی مقیاس تهیه گردید. جامعه آماری در پژوهش حاضر، شامل کلیه زوجینی بودند که بیش از ۶ ماه از رابطه عاشقانه‌شان می‌گذرد. تعداد نمونه پژوهش شامل ۴۰۵ زوج می‌باشد. روش نمونه‌گیری به شیوه تصادفی بود و به همه آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که پاسخ‌های آن‌ها محرمانه خواهد بود. ۴۰۵ نفر در این پژوهش شرکت داشتند ۴۱ درصد (۱۶۶ نفر) از پاسخگویان دارای جنسیت مرد و ۵۹ درصد (۲۳۹ نفر) از پاسخگویان دارای جنسیت زن می‌باشند. توزیع سن پاسخگویان حاکی از آن است که ۳/۲ درصد از پاسخگویان سن خود را کمتر از ۲۰ سال (۱۳ نفر)، ۴۶/۲ درصد (۱۸۷ نفر) بین ۲۰ تا ۴۰ سال ۴۱/۱ درصد (۱۶۶ نفر) نیز بین ۴۰ تا ۶۰ سال و ۹/۶ درصد (۳۹ نفر) سن خود را بیشتر از ۶۰ سال گزارش نموده‌اند. توزیع فراوانی میزان تحصیلات پاسخگویان حاکی از آن است که ۸/۶ درصد (۳۵ نفر) از پاسخگویان میزان تحصیلات خود را زیردیپلم، ۱۹ درصد (۷۷ نفر) از پاسخگویان میزان تحصیلات خود را دیپلم و فوق دیپلم، ۴۴/۲ درصد (۱۷۹ نفر) لیسانس و ۲۸/۱ درصد (۱۱۴ نفر) نیز میزان تحصیلات خود را فوق لیسانس و بالاتر گزارش نموده‌اند.

ابزار سنجش

مقیاس اسناد خصمانه در روابط عاشقانه (HAART)^۱: HARRT مقدماتی شکل و قوانین امتیازدهی SIP-AEQ را پذیرفت (کوکارو و همکاران، ۲۰۰۹). اسناد خصمانه در روابط عاطفی (HARRT) است که توسط لی و همکاران (۲۰۲۴) طراحی گردید. لی و همکاران (۲۰۲۴) در طی دو مطالعه مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی را مورد بررسی قرار دادند و این مقیاس برخلاف مقیاس اسنادی رابطه‌ای فینچام و برادبری (۱۹۹۲) که صرفاً اسنادهای علی و اسنادهای مسئولیت را در دو بعد مثبت و منفی مورد بررسی قرار می‌دهد، بر سوگیری اسناد خصمانه تمرکز دارد. لی و همکاران (۲۰۲۴) جهت ساخت این مقیاس در مطالعه اول با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و در مطالعه دوم بعد از اصلاحات با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی روایی و پایایی این مقیاس را تأیید نمودند. این یک مقیاس ۲۷ سؤالی است که شامل ۹۰ داستان است که طیف پاسخ‌گویی هر داستان از نوع لیکرت ۴ درجه‌ای از اصلاً احتمال ندارد ۰ تا به احتمال زیاد ۳ است. این پرسشنامه شامل ۳ خرده مقیاس؛ اسناد خصمانه غیرمستقیم، اسناد خصمانه مستقیم و اسناد خوش‌خیم به رفتار شریک است.

مقیاس اسناد رابطه‌ای^۲ (RAM): این مقیاس ۲۴ سؤالی توسط فینچام و برادبری (۱۹۹۲) تدوین شد و دارای دو بعد، اسنادهای علی و اسنادهای مسئولیت است که هر یک از آن‌ها سه حالت دارد. خرده مقیاس اسناد علی شامل جایگاه^۳ بیرونی-درونی، ثبات^۴ پایدار-ناپایدار و فراگیری^۵ کلی - جزئی است و اسنادهای مربوط به مسئولیت شامل قصد^۶ عمدی-غیرعمدی، انگیزه^۷ خودخواهانه-نوع‌دوستانه و سرزنش^۸ سزاوار سرزنش-سزاوار بخشایش است برای هر یک از حالت‌های ذکر شده چهار موقعیت منفی فرضی و رایج در زمینه ارتباط همسران مشخص شده است. از آنجاکه اسنادهای موقعیت منفی نسبت به اسنادهای مثبت

¹ Hostile Attributions in Romantic Relationships Test

² Relationship Attribution Measure

³ locus

⁴ stability

⁵ globality

⁶ intent

⁷ motivation

⁸ blame

ارتباط قوی‌تر و منسجم‌تری با کیفیت رابطه زناشویی دارند. طیف پاسخ‌گویی هر موقعیت از نوع لیکرت ۶ درجه‌ای از کاملاً مخالف ۱ تا کاملاً موافق ۶ است. سوال‌های مربوط به خرده مقیاس علت شامل مجموع گویه‌های مربوط به خرده مقیاس‌های جایگاه ثبات و فراگیری است؛ و سوال‌های مربوط به خرده مقیاس مسئولیت شامل مجموع گویه‌های مربوط به خرده مقیاس‌های قصد و انگیزه و سرزنش است. نمره کل از جمع کل نمره‌های خرده مقیاس‌ها به دست می‌آید؛ بنابراین نمره کل پرسش‌نامه بین ۲۴ تا ۱۴۴ قرار دارد نمره کل پایین به معنای اسناد خوش‌بینانه‌تر و نمره کل بالاتر به معنای اسنادهای بدبینانه‌تر است. به همین ترتیب نمره‌های بالاتر در هر زیرمقیاس نیز نشان‌دهنده اسنادهایی است که تأثیر رفتار منفی را برجسته می‌سازد (نیل فروشان عابدی و احمدی، ۱۳۹۲). در ایران نیل فروشان و همکاران (۱۳۹۲) اسنادهای رابطه‌ای را از طریق روش بازآزمایی سه‌هفته‌ای در مورد ۳۴ آزمودنی (۱۷ زوج) بررسی و نتایج را گویای ثبات قابل قبول این ابزار گزارش کرد، همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۲ و ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های جایگاه، ثبات، فراگیری قصد انگیزه و سرزنش بین ۰/۸۵ تا ۰/۹۲ بود.

پرسش‌نامه رضایت زناشویی انریچ^۱ (EMSQ): این پرسش‌نامه توسط اولسون (۱۹۹۸)، تهیه شد که مشتمل بر ۴۷ گویه است که در ۱۲ مقیاس قرار دارد. مقیاس‌ها عبارت‌اند از: پاسخ قراردادی، مسائل شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، نظارت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج و فرزندان، بستگان و دوستان، نقش‌های مساوات‌طلبی و جهت‌گیری عقیدتی. نمره‌گذاری این ابزار به صورت پنج‌درجه‌ای کاملاً موافق (۵)، موافق (۴)، نه موافق و نه مخالف (۳)، مخالف (۲) و کاملاً مخالف (۱) است؛ و گویه‌های معکوس به صورت موافق (۱)، موافق (۲)، نه موافق و نه مخالف (۳)، مخالف (۴) و کاملاً مخالف (۵) است. ضریب آلفای پرسش‌نامه در گزارش اولسون، فورینر و دراکمن (۱۹۸۹) برای نمره کل و مقیاس‌ها در دامنه ۰/۷۱ تا ۰/۹۰ بود. همچنین اعتبار بازآزمایی پرسش‌نامه در فاصله‌ی ۴ هفته بین ۰/۷۷ تا ۰/۹۵ بود. این پرسش‌نامه توسط سلیمانیان (۱۳۷۳) ترجمه شد. همبستگی درونی آن ۰/۹۵ محاسبه و گزارش شد. همچنین پایایی آن به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۶ بود. پایایی به روش آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر برای رضایت زناشویی ۰/۷۷، حل تعارض ۰/۵۵، رابطه جنسی ۰/۵۷، تساوی نقش‌ها ۰/۶۰، خانواده و دوستان ۰/۵۰، مدیریت مالی ۰/۲۶ بود. در پژوهش ضریب آلفای کرونباخ مقیاس کل برابر ۰/۷۰ بود.

یافته‌ها

معمولاً در تحقیقات به دلایل مختلف با حجم زیادی از متغیرها روبرو هستیم. برای تحلیل دقیق داده‌ها و رسیدن به نتایج علمی‌تر و درعین حال عملیاتی‌تر، محققان به دنبال کاهش حجم متغیرها و تشکیل ساختار جدید برای آن‌ها می‌باشند و بدین منظور از روش تحلیل عاملی استفاده می‌کنند. تحلیل عاملی سعی در شناسایی متغیرهای اساسی یا عامل‌ها به منظور تبیین الگوی همبستگی بین متغیرهای مشاهده‌شده دارد. تحلیل عاملی بر دو نوع است. تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی. در تحلیل عاملی اکتشافی محقق درصدد کشف ساختار زیربنایی مجموعه نسبتاً بزرگی از متغیرهاست. در این پژوهش از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده گردیده است.

آلفای کرونباخ پرسش‌نامه اسناد خصمانه در روابط عاشقانه و خرده مقیاس‌های پرسش‌نامه به صورت زیر می‌باشد:

¹ Enrich Marital Satisfaction Questionnaire

جدول ۱. آلفای کرونباخ

خرده مقیاس	آلفای کرونباخ
اسناد خصمانه مستقیم	۰/۹۰۷
اسناد خصمانه غیرمستقیم	۰/۹۳۷
اسناد خوش‌خیم به رفتارهای شرکا	۰/۷۴۳
کل	۰/۹۳۴

بررسی سازگاری پرسشنامه اصلی (پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه) و پرسشنامه‌های همزمان که شامل رضایت زناشویی و اسناد رابطه‌ای است، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده می‌شود خروجی آن مطابق جدول زیر می‌باشد:

جدول ۲. ضریب همبستگی پرسشنامه‌ها

اسناد خصمانه عاشقانه	ضریب همبستگی	اسناد خصمانه عاشقانه	رضایت زناشویی	اسناد رابطه‌ای
اسناد خصمانه عاشقانه	ضریب همبستگی	۱	۰/۵۱۷	۰/۴۶۷
	سطح معنی‌داری		۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
	حجم نمونه	۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵
رضایت زناشویی	ضریب همبستگی	۰/۵۱۷	۱	۰/۴۰۶
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰		۰/۰۰۰
	ضریب همبستگی	۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵
اسناد رابطه‌ای	سطح معنی‌داری	۰/۴۶۷	۰/۴۰۶	۱
	حجم نمونه	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۴۰۵
		۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵

با توجه به خروجی به‌دست‌آمده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون روابط زیر قابل تفسیر هستند:

۱- پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی ۰/۵۱۷ با پرسشنامه رضایت زناشویی می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر ۰/۰۰۰ بوده که در سطح ۰/۰۵ معنادار می‌باشد و بیانگر آن است که این دو متغیر از شدت همبستگی مناسبی برخوردارند.

۲- پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی ۰/۴۷ با پرسشنامه اسناد رابطه‌ای می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر ۰/۰۰۰ بوده که در سطح ۰/۰۵ معنادار می‌باشد و بیانگر آن است که این دو متغیر از شدت همبستگی مناسبی برخوردارند.

ضریب همبستگی بین خرده مقیاس‌های پرسشنامه اصلی به‌صورت جدول زیر می‌باشد:

جدول ۳. ضریب همبستگی بین خرده مقیاس‌ها

اسناد خصمانه مستقیم	ضریب همبستگی	اسناد خصمانه مستقیم	اسناد خصمانه غیرمستقیم	اسناد خوش‌خیم به رفتارهای شرکا
اسناد خصمانه مستقیم	ضریب همبستگی	۱	۰/۲۵۳	۰/۴۰۳
	سطح معنی‌داری		۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
	حجم نمونه	۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵
اسناد خصمانه غیرمستقیم	ضریب همبستگی	۰/۲۵۳	۱	۰/۳۴۰
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰		۰/۰۰۰
	ضریب همبستگی	۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵
اسناد خوش‌خیم به رفتارهای شرکا	سطح معنی‌داری	۰/۲۰۳	۰/۳۴۰	۱
	حجم نمونه	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۴۰۵
		۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵

با توجه به خروجی به‌دست‌آمده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون روابط زیر قابل تفسیر هستند:

۱- خرده مقیاس اسناد خصمانه مستقیم از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی ۰/۲۵ با خرده مقیاس اسناد خصمانه غیرمستقیم می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر ۰/۰۰۰ بوده که در سطح ۰/۰۵ معنادار می‌باشد.

۲- خرده مقیاس اسناد خصمانه مستقیم از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی $0/20$ با خرده مقیاس اسناد خوش خیم به رفتارهای شرکا می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر $0/000$ بوده که در سطح $0/05$ معنادار می‌باشد.

۳- خرده مقیاس اسناد خصمانه غیرمستقیم از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی $0/34$ با خرده مقیاس اسناد خوش خیم به رفتارهای شرکا می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر $0/000$ بوده که در سطح $0/05$ معنادار می‌باشد.

ضریب همبستگی بین خرده مقیاس اسناد خصمانه مستقیم پرسشنامه اصلی و پرسشنامه‌های همزمان به صورت جدول زیر می‌باشد:

جدول ۴. ضریب همبستگی بین خرده مقیاس اسناد خصمانه مستقیم پرسشنامه اصلی و پرسشنامه‌های همزمان

ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری
$0/357$	$0/000$
$0/317$	$0/000$

با توجه به خروجی به دست آمده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون روابط زیر قابل تفسیر هستند:

- ۱- خرده مقیاس اسناد خصمانه مستقیم از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی $0/36$ با پرسشنامه رضایت زناشویی می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر $0/000$ بوده که در سطح $0/05$ معنادار می‌باشد.
 - ۲- خرده مقیاس اسناد خصمانه مستقیم از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی $0/32$ با پرسشنامه اسناد رابطه‌ای می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر $0/000$ بوده که در سطح $0/05$ معنادار می‌باشد.
- ضریب همبستگی بین خرده مقیاس اسناد خصمانه غیرمستقیم پرسشنامه اصلی و پرسشنامه‌های همزمان به صورت جدول زیر می‌باشد:

جدول ۵. ضریب همبستگی بین خرده مقیاس اسناد خصمانه غیرمستقیم پرسشنامه اصلی و پرسشنامه‌های همزمان

متغیر	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری
رضایت زناشویی	$0/409$	$0/000$
اسناد رابطه‌ای	$0/322$	$0/000$

با توجه به خروجی به دست آمده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون روابط زیر قابل تفسیر هستند:

- ۱- خرده مقیاس اسناد خصمانه غیرمستقیم از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی $0/41$ با پرسشنامه رضایت زناشویی می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر $0/000$ بوده که در سطح $0/05$ معنادار می‌باشد.
 - ۲- خرده مقیاس اسناد خصمانه غیرمستقیم از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی $0/33$ با پرسشنامه اسناد رابطه‌ای می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر $0/000$ بوده که در سطح $0/05$ معنادار می‌باشد.
- ضریب همبستگی بین خرده مقیاس اسناد خوش خیم به رفتارهای شرکا پرسشنامه اصلی و پرسشنامه‌های همزمان به صورت جدول زیر می‌باشد:

جدول ۶. ضریب همبستگی بین خرده مقیاس اسناد خوش خیم به رفتارهای شرکا پرسشنامه اصلی و پرسشنامه‌های همزمان

متغیر	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری
رضایت زناشویی	$0/342$	$0/000$
اسناد رابطه‌ای	$0/352$	$0/000$

با توجه به خروجی به‌دست‌آمده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون روابط زیر قابل تفسیر هستند:

۱- خرده مقیاس اسناد خوش‌خیم به رفتارهای شرکا از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی $0/34$ با پرسشنامه رضایت زناشویی می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر $0/000$ بوده که در سطح $0/05$ معنادار می‌باشد.

۲- خرده مقیاس اسناد خوش‌خیم به رفتارهای شرکا از پرسشنامه اسناد خصمانه عاشقانه دارای ضریب همبستگی $0/35$ با پرسشنامه اسناد رابطه‌ای می‌باشد. سطح معنی‌داری آزمون ضریب همبستگی برابر $0/000$ بوده که در سطح $0/05$ معنادار می‌باشد.

در انجام تحلیل عاملی باید از این مسئله اطمینان حاصل شود که می‌توان داده‌های موجود را برای تحلیل مورد استفاده قرارداد؛ به عبارت دیگر؛ آیا تعداد داده‌های موردنظر برای تحلیل عاملی مناسب هستند یا خیر؟ بدین منظور از شاخص KMO و آزمون بارتلت استفاده گردیده است. بر اساس این دو آزمون داده‌ها زمانی برای تحلیل عاملی مناسب هستند که شاخص KMO بیشتر از $(0/7)$ و نزدیک به یک و sig آزمون بارتلت کمتر از $(0/05)$ باشد. خروجی این آزمون‌ها در جدول (۷) ارائه گردیده است.

جدول ۷. KMO و بارتلت

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0/962
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	9281/13
	df	351
	Sig.	0/000

باتوجه به جدول (۷)؛ مقدار شاخص KMO برابر $0/962$ است (بیشتر از $0/7$)، لذا تعداد نمونه (تعداد پاسخ‌دهندگان) برای تحلیل عاملی کافی می‌باشد. همچنین مقدار sig آزمون بارتلت، کوچکتر از $0/05$ است؛ که نشان می‌دهد تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار مدل عاملی مناسب است و کفایت حجم نمونه ما مورد تأیید قرار می‌گیرد.

باتوجه به اینکه نتایج آزمون‌های KMO و بارتلت، داده‌های به‌دست‌آمده از پرسشنامه پژوهش را برای تحلیل عاملی، کافی و مناسب تشخیص می‌دهند؛ پس می‌توان تحلیل اکتشافی را بر روی سؤالات پرسشنامه‌ها پیاده نمود.

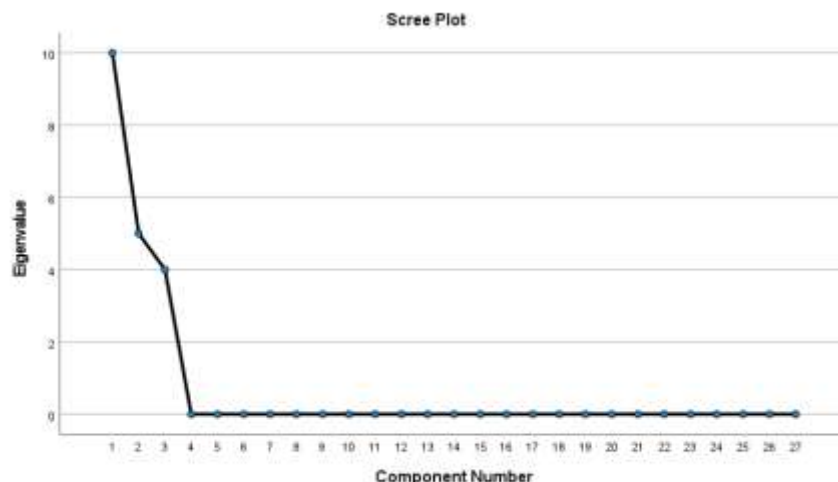
در تحلیل عاملی اکتشافی برای استخراج عامل‌ها از روش مؤلفه‌های اصلی و برای چرخش عامل‌ها روش واریماکس در نظر گرفته شده است. ملاک تصمیم‌گیری در مورد بقا یا حذف سؤالات پرسشنامه از تحلیل عاملی؛ مقادیر اشتراک استخراجی آن‌هاست.

جدول ۸. واریانس تبیین شده

مؤلفه	مقادیر ویژه اولیه			مجموع بارهای مجذور شده پس از چرخش		
	کل	درصد واریانس	درصد نسبی	کل	درصد واریانس	درصد نسبی
۱	۱۰,۰۱۵	۳۷,۰۹۴	۳۷,۰۹۴	۶,۷۰۸	۲۴,۸۴۶	۲۴,۸۴۶
۲	۵,۱۹۸	۱۹,۲۵۳	۵۶,۳۴۷	۶,۴۵۸	۲۳,۹۲۰	۴۸,۷۶۵
۳	۴,۳۲۱	۱۶,۰۰۵	۷۲,۳۵۳	۶,۳۶۹	۲۳,۵۸۸	۷۲,۳۵۳
۴	۰,۵۰۹	۱,۸۸۵	۷۴,۲۳۸			
۵	۰,۴۳۸	۱,۶۲۱	۷۵,۸۵۹			
۶	۰,۴۳۳	۱,۶۰۳	۷۷,۴۶۲			
۷	۰,۴۱۷	۱,۵۴۴	۷۹,۰۰۶			
۸	۰,۳۹۸	۱,۴۷۵	۸۰,۴۸۰			
۹	۰,۳۶۶	۱,۳۵۴	۸۱,۸۳۵			
۱۰	۰,۳۶۴	۱,۳۴۹	۸۳,۱۸۳			
۱۱	۰,۳۴۲	۱,۲۶۶	۸۴,۴۴۹			
۱۲	۰,۳۳۲	۱,۲۳۰	۸۵,۶۷۹			
۱۳	۰,۳۲۸	۱,۲۱۴	۸۶,۸۹۳			
۱۴	۰,۳۲۱	۱,۱۸۷	۸۸,۰۸۰			
۱۵	۰,۳۱۲	۱,۱۵۷	۸۹,۲۳۷			
۱۶	۰,۳۰۱	۱,۱۱۴	۹۰,۳۵۲			
۱۷	۰,۲۹۰	۱,۰۷۳	۹۱,۴۲۴			
۱۸	۰,۲۸۶	۱,۰۵۸	۹۲,۴۸۲			
۱۹	۰,۲۷۳	۱,۰۱۲	۹۳,۴۹۴			
۲۰	۰,۲۶۴	۰,۹۷۹	۹۴,۴۷۴			
۲۱	۰,۲۵۶	۰,۹۵۰	۹۵,۴۲۴			
۲۲	۰,۲۳۸	۰,۸۸۱	۹۶,۳۰۵			
۲۳	۰,۲۳۱	۰,۸۵۷	۹۷,۱۶۲			
۲۴	۰,۲۱۴	۰,۷۹۲	۹۷,۹۵۴			
۲۵	۰,۲۰۵	۰,۷۶۰	۹۸,۷۱۴			
۲۶	۰,۱۹۰	۰,۷۰۵	۹۹,۴۱۸			
۲۷	۰,۱۵۷	۰,۵۸۲	۱۰۰,۰۰۰			

روش استخراج: تحلیل مؤلفه‌های اصلی.

باتوجه به جدول (۸) و نمودار سنگریزه مقدار ویژه برای تمام سازه‌ها (۳ سازه) بیشتر از (۱) می‌باشد سه عامل با مقدار ویژه بالاتر از یک استخراج شده‌اند. سؤالات پرسشنامه به‌طور کلی در سه عامل پراکنده شده‌اند. مقدار واریانس تبیین شده توسط عامل اول برابر (۲۴/۸۴۶)، عامل دوم (۲۳/۹۲۰)، عامل سوم (۲۳/۵۸۸) می‌باشد و درکل این سه عامل (۷۲) درصد از تغییرات پرسشنامه اصلی را تبیین می‌کنند که در پژوهش‌های حوزه علوم انسانی درصد قابل قبولی است.

شکل ۱. مقدار ویژه سنگریزه برای تمام سازه ها

در این مرحله، تعیین می‌شود که آیا مفاهیم نظری به‌درستی توسط متغیرهای مشاهده‌شده اندازه‌گیری شده‌اند یا خیر. بدین منظور اعتبار سازه مدل موردبررسی قرار می‌گیرد که برای سنجش آن از دو معیار اعتبار همگرایی و اعتبار افتراقی استفاده می‌شود. هرگاه یک یا چند خصیصه از طریق دو یا چند روش اندازه‌گیری شوند همبستگی بین این اندازه‌گیری‌ها دو شاخص مهم اعتبار را فراهم می‌سازد. اگر همبستگی بین نمرات آزمون‌هایی که خصیصه واحدی را اندازه‌گیری می‌کند بالا باشد، پرسشنامه دارای اعتبار همگرا می‌باشد. وجود این همبستگی برای اطمینان از این‌که آزمون آنچه را که باید سنجیده شود می‌سنجد، چنانچه همبستگی بین آزمون‌هایی که خصیصه‌های متفاوتی را اندازه‌گیری می‌کند پایین باشد، آزمون‌ها دارای اعتبار تشخیصی یا واگرا است. همچنین همان‌گونه که در جدول (۱۰) نیز ملاحظه می‌گردد، بارهای عاملی (برآورد استاندارد) تمامی ابعاد متغیرها نیز بالاتر از ۰/۴ است که نشان می‌دهد ابزار تحقیق حاضر از روش تحلیل عاملی تأییدی نیز دارای روایی مطلوبی است و تمامی ابعاد به‌خوبی سازه‌های خود را تبیین کرده‌اند (بایرنی، ۲۰۱۰). جدول (۱۰) نتایج روایی همگرا را برای ابعاد پرسشنامه نشان می‌دهد.

جدول ۹. برآورد بارهای عاملی استاندارد

[illegible]

جدول ۱۰. نتایج روایی همگرا ابعاد پرسشنامه

سطح همبستگی تباری	مقدار آماره تی (نسبت بحرانی)	انحراف استاندارد	برآورد غیراستاندارد			
***	۱۹,۶۲۴	۰,۵۲	۱,۰۷۸	F _۱	<---	kh _۱
***	۱۹,۱۳۹	۰,۵۳	۱,۰۷۷	F _۱	<---	kh _۲
***	۱۸,۵۷۳	۰,۵۶	۱,۰۷۴	F _۱	<---	kh _۳
***	۱۹,۳۴۵	۰,۵۳	۱,۰۷۰	F _۱	<---	kh _۴
***	۱۹,۸۸۷	۰,۵۶	۱,۰۷۰	F _۱	<---	kh _۵
***	۱۸,۸۱۰	۰,۵۵	۱,۰۷۷	F _۱	<---	kh _۶
***	۱۸,۹۳۷	۰,۵۷	۱,۰۷۶	F _۱	<---	kh _۷
***	۱۹,۱۱۴	۰,۵۵	۱,۰۵۱	F _۱	<---	kh _۸
			۱,۰۰۰	F _۲	<---	kh _۹
***	۲۳,۲۹۱	۰,۷۸	۰,۹۱۱	F _۲	<---	kh _{۱۰}
***	۲۳,۵۶۲	۰,۷۷	۰,۸۷۴	F _۲	<---	kh _{۱۱}
***	۲۳,۱۳۵	۰,۷۶	۰,۸۷۶	F _۲	<---	kh _{۱۲}
***	۲۷,۱۲۱	۰,۷۸	۱,۰۷۷	F _۲	<---	kh _{۱۳}
***	۲۳,۸۱۹	۰,۷۶	۰,۸۸۹	F _۲	<---	kh _{۱۴}
***	۲۳,۳۷۶	۰,۷۷	۰,۸۶۱	F _۲	<---	kh _{۱۵}
***	۲۳,۱۸۶	۰,۷۷	۰,۸۶۶	F _۲	<---	kh _{۱۶}
***	۲۳,۱۶۹	۰,۷۸	۰,۸۷۲	F _۲	<---	kh _{۱۷}
			۱,۰۰۰	F _۳	<---	kh _{۱۸}
***	۱۸,۶۳۱	۰,۵۶	۱,۰۷۳	F _۳	<---	kh _{۱۹}
***	۱۸,۸۴۰	۰,۵۶	۱,۰۶۰	F _۳	<---	kh _{۲۰}
***	۱۸,۱۷۸	۰,۵۳	۰,۹۵۶	F _۳	<---	kh _{۲۱}
***	۱۹,۶۵۹	۰,۵۸	۱,۱۳۵	F _۳	<---	kh _{۲۲}
***	۱۹,۱۳۸	۰,۵۵	۱,۰۵۴	F _۳	<---	kh _{۲۳}
***	۲۰,۳۹۳	۰,۵۹	۱,۱۹۴	F _۳	<---	kh _{۲۴}
***	۱۸,۶۲۵	۰,۵۴	۰,۹۹۱	F _۳	<---	kh _{۲۵}
***	۱۹,۳۰۱	۰,۵۷	۱,۰۹۱	F _۳	<---	kh _{۲۶}

جدول ۱۱. شاخص‌های پایایی مدل (گویه‌ها)

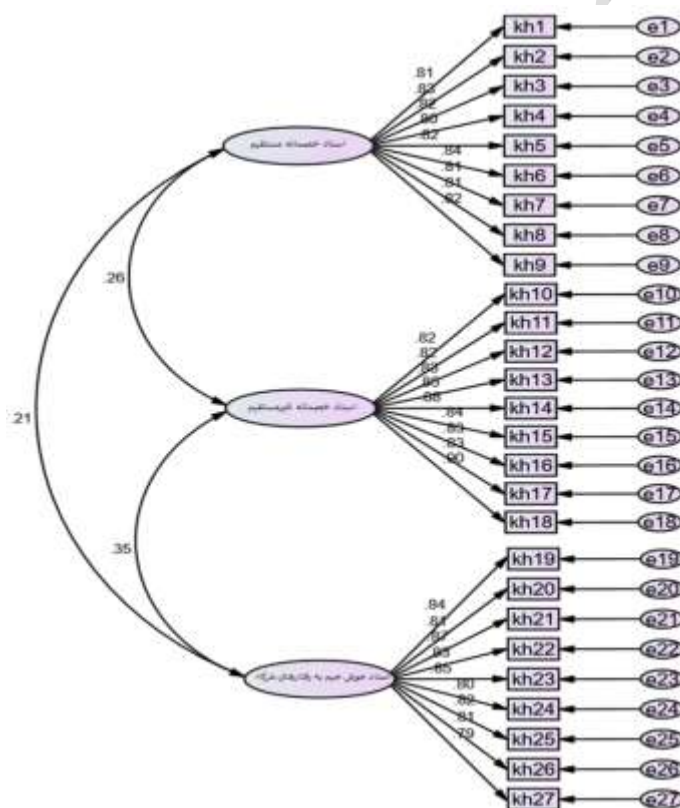
گویه‌ها	بارتکین اندازه‌گیری در صورت حذف گویه	وزن‌اس اندازه‌گیری در صورت حذف گویه	ضریب همبستگی اصلاح شده	گفتای کرونباخ
kh _۱	۳۷,۱۵۸	۲۱۹,۲۶۷	۰,۵۱۹	۰,۹۳۲
kh _۲	۳۷,۱۸۸	۲۱۸,۵۳۴	۰,۵۶۲	۰,۹۳۲
kh _۳	۳۷,۱۵۱	۲۱۹,۹۹۵	۰,۵۰۷	۰,۹۳۲
kh _۴	۳۷,۱۷۵	۲۱۹,۳۸۴	۰,۴۹۳	۰,۹۳۲
kh _۵	۳۷,۱۹۰	۲۱۹,۴۷۱	۰,۵۱۴	۰,۹۳۲
kh _۶	۳۷,۱۳۸	۲۱۸,۳۵۷	۰,۵۲۳	۰,۹۳۲
kh _۷	۳۷,۲۰۷	۲۱۸,۶۰۰	۰,۵۴۱	۰,۹۳۲
kh _۸	۳۷,۱۷۰	۲۱۸,۳۳۰	۰,۵۲۴	۰,۹۳۲
kh _۹	۳۷,۱۹۰	۲۲۰,۵۱۰	۰,۴۸۴	۰,۹۳۲
kh _{۱۰}	۳۷,۱۳۸	۲۱۶,۴۹۶	۰,۶۱۵	۰,۹۳۱
kh _{۱۱}	۳۷,۱۴۸	۲۱۷,۷۵۵	۰,۵۹۷	۰,۹۳۱
kh _{۱۲}	۳۷,۱۶۳	۲۱۷,۵۷۲	۰,۵۹۵	۰,۹۳۱
kh _{۱۳}	۳۷,۱۰۴	۲۱۶,۹۲۰	۰,۶۱۷	۰,۹۳۱
kh _{۱۴}	۳۷,۰۸۶	۲۱۵,۵۷۹	۰,۵۸۹	۰,۹۳۱
kh _{۱۵}	۳۷,۱۳۸	۲۱۷,۱۵۸	۰,۶۰۶	۰,۹۳۱
kh _{۱۶}	۳۷,۱۳۶	۲۱۷,۳۲۰	۰,۵۹۴	۰,۹۳۱
kh _{۱۷}	۳۷,۱۳۸	۲۱۵,۷۶۳	۰,۶۳۱	۰,۹۳۱
kh _{۱۸}	۳۷,۱۱۹	۲۱۵,۱۲۹	۰,۶۴۴	۰,۹۳۱
kh _{۱۹}	۳۷,۱۵۳	۲۱۷,۱۴۰	۰,۵۹۰	۰,۹۳۱
kh _{۲۰}	۳۷,۱۷۰	۲۱۸,۳۴۴	۰,۵۸۳	۰,۹۳۱
kh _{۲۱}	۳۷,۱۰۴	۲۱۶,۹۹۹	۰,۵۶۳	۰,۹۳۲
kh _{۲۲}	۳۷,۲۰۷	۲۱۸,۶۱۵	۰,۵۵۲	۰,۹۳۲
kh _{۲۳}	۳۷,۱۴۱	۲۱۷,۳۹۰	۰,۵۶۸	۰,۹۳۲
kh _{۲۴}	۳۷,۱۹۳	۲۲۰,۵۹۱	۰,۵۷۷	۰,۹۳۲
kh _{۲۵}	۳۷,۱۲۳	۲۱۶,۸۴۶	۰,۶۰۹	۰,۹۳۱
kh _{۲۶}	۳۷,۱۵۱	۲۱۸,۰۰۴	۰,۵۶۸	۰,۹۳۲
kh _{۲۷}	۳۷,۱۷۰	۲۱۹,۱۶۱	۰,۵۴۶	۰,۹۳۲

همان‌گونه در جدول (۱۱) مشاهده می‌شود با توجه به اینکه آلفای کرونباخ ترکیبی برای تمامی متغیرهای پژوهش به ترتیب بالاتر از ۰/۹ است، می‌توان بیان نمود ابزار تحقیق از روایی همگرایی قابل‌قبولی برخوردار است. همه گویه‌ها در سطح اطمینان ۰/۹۵

معنادار می‌باشند. معناداری گویه‌ها بالاتر بودن عدد معناداری از $1/96 \pm$ است؛ بنابراین با توجه به مقادیر به‌دست‌آمده می‌توان گفت که اعتبار همگرایی ابزار سنجش تأیید می‌شود.

از مدل اندازه‌گیری ضرایب استاندارد شده می‌توان این برداشت را نمود که بین متغیرهای مکنون مربوطه و شاخص‌های متناظر با آن‌ها، همبستگی معناداری وجود دارد یا خیر. ضرایب استاندارد شده، در واقع بیانگر ضرایب مسیر یا بارهای عاملی استاندارد شده بین عامل‌ها و نشانگرها می‌باشد. برای داشتن روایی باید بین متغیرها و سؤالات پرسشنامه (گویه‌ها)، همبستگی معناداری وجود داشته باشد. در صورتی که بار عاملی استاندارد شده بالاتر از $0,4$ باشد، می‌توان گفت سؤالات موردنظر از قدرت تبیین خوبی برخوردار است. مقادیر تی (T-Value) معنادار بودن هر یک از پارامترهای را نشان می‌دهد و چنانچه مقدار تی بزرگ‌تر از قدر مطلق عدد $1,96$ باشد، پارامترهای مدل معنادار هستند و در این صورت می‌توان روایی سازه‌های اندازه‌گیری متغیرهای مربوطه در سطح معناداری $0,05$ را تأیید نمود.

همان‌طور که در مدل فوق مشاهده می‌شود، بارهای عاملی تمامی گویه‌ها بیشتر از $0,4$ و مقادیر تی بیشتر از $1,96$ به‌دست‌آمده است. لذا اعتبار سازه‌ها تأیید می‌شود. لذا نیاز به حذف هیچ گویه‌ای از مدل احساس نمی‌شود.

شکل ۲. برازش مدل تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول ضرایب استاندارد

جهت تأیید مدل تحلیل عاملی و مستند بودن نتایج حاصله لازم است تا شاخص‌های برازش مدل در حد قابل قبول قرار گیرد. در جدول زیر شاخص‌های مورد استفاده به همراه مقادیر آن آمده است.

جدول ۱۲. شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی اسناد خصمانه عاشقانه

شاخص‌های بررسی شده	میزان استاندارد	مقدار برآورده شده
کای اسکوتر/ درجه آزادی	کمتر از ۳	۱/۱۱۳
GFI (نیکویی برازش)	بین ۰.۹ و ۱	۰.۹۳۸
RMSEA (ریشه میانگین مربعات خطای برآورد)	کمتر از ۰.۰۸	۰.۰۶۷
CFI (شاخص برازش مقایسه‌ای)	بالاتر از ۰.۹	۰.۹۴۵
	بالاتر از ۰.۹	۰.۹۴۵

همان‌طور که در جدول ۱۲ ملاحظه می‌شود، در مدل تحلیل عاملی مقدار کای دو به درجه آزادی ۱,۱۱۳ و کمتر از ۳ است. همچنین مقدار جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) برابر با ۰,۰۱۷ و کمتر از ۰,۰۸ است. همچنین شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI) و شاخص نیکویی برازش (GFI) همگی در حد مناسبی محاسبه شده است؛ بنابراین در حالت کلی و با توجه به شاخص‌های محاسبه شده می‌توان برازش مطلوب مدل را نتیجه گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی روانسنجی مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاشقانه صورت گرفت. نتایج پژوهش حاضر از نظر بررسی روایی نشان داد که مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی با رضایت زناشویی همبستگی منفی و معنی‌دار دارد، به این معنا که با افزایش نمرات فرد در مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی، نمرات رضایت زناشویی کاهش می‌یابد که این یافته همسو با پژوهش‌های کیمز و همکاران (۲۰۱۵)، بیلی و استروف (۲۰۰۸)، دیلون و همکاران (۲۰۱۳)، توماس و وستون (۲۰۲۰) و آندلین (۲۰۲۰) بود. مقیاس سوگیری اسناد خصمانه در روابط عاطفی با مقیاس اسناد رابطه‌ای همبستگی مثبت داشت، به این معنا که با افزایش سوگیری در اسناد خصمانه فرد سبک بدبینانه اسنادی را تجربه می‌نماید و همسو با یافته‌های کیمز و همکاران (۲۰۱۵)، بیلی و استروف (۲۰۰۸)، دیلون و همکاران (۲۰۱۳)، توماس و وستون (۲۰۲۰) و آندلین (۲۰۲۰) بود. همچنین یافته‌های مربوط به روایی این مقیاس با مقیاس اسناد خصمانه در پژوهش لی و همکاران (۲۰۲۴) حاکی از آن بود که با مقیاس اسناد خصمانه با خرده مقیاس اسناد خصمانه مستقیم و غیرمستقیم همبستگی مثبت معنی دارد و با اسناد خوش‌بینانه شریک عاطفی همبستگی منفی معنی‌دار دارد که با یافته‌های روایی این پژوهش همسویی دارد.

References

- Bailey, C. A., & Ostrov, J. M. (2008). Differentiating forms and functions of aggression in emerging adults: Associations with hostile attribution biases and normative beliefs. *Journal of Youth and Adolescence*, 37, 713-722.
- Baucom, D. H., Epstein, N., Sayers, S. L., & Sher, T. G. (1989). The role of cognitions in marital relationships: Definitional, methodological, and conceptual issues. *Journal of consulting and clinical psychology*, 57(1), 31.
- Calvete, E., & Orue, I. (2010). Cognitive schemas and aggressive behavior in adolescents: The mediating role of social information processing. *The Spanish Journal of Psychology*, 13(1), 190-201.
- Coccaro, E. F., Noblett, K. L., & McCloskey, M. S. (2009). Attributional and emotional responses to socially ambiguous cues: Validation of a new assessment of social/emotional information processing in healthy adults and impulsive aggressive patients. *Journal of Psychiatric Research*, 43(10), 915-925.
- Crick, N. R., & Dodge, K. A. (1994). A review and reformulation of social information-processing mechanisms in children's social adjustment. *Psychological bulletin*, 115(1), 74.
- Dillon, G., Hussain, R., Loxton, D., & Rahman, S. (2013). Mental and physical health and intimate partner violence against women: A review of the literature. *International journal of family medicine*, 2013(1), 313909.
- Fincham, F. D., & Bradbury, T. N. (1992). Assessing attributions in marriage: the relationship attribution measure. *Journal of personality and social psychology*, 62(3), 457.
- Funder, D. C. (1987). Errors and mistakes: evaluating the accuracy of social judgment. *Psychological bulletin*, 101(1), 75.
- Holmes, B., & Johnson, K. R. (2009). Where fantasy meets reality: Media exposure, relationships beliefs and standards, and the moderating effect of a current relationship. In *In EP Lamont (Ed), Social Psychology: New Research*. (pp. 117-134).
- Kimmes, J. G., Durtschi, J. A., Clifford, C. E., Knapp, D. J., & Fincham, F. D. (2015). The role of pessimistic attributions in the association between anxious attachment and relationship satisfaction. *Family Relations*, 64(4), 547-562.
- Leighton, K. N., & Terrell, H. K. (2020). Attributional styles. *Encyclopedia of personality and individual differences*, 313-315.

- Li, D., Coker, B., & Rowe, A. C. (2024). Validation of a new assessment of hostile attribution bias in romantic relationships: The Hostile Attributions in Romantic Relationships Test. *Journal of Marital and Family Therapy*, 50(2), 328-347.
- Nilforoshan, Parisa, Abedi Mohammadreza and Ahmadi, Seyed Ahmadi (2013). Family pathology: classification and assessment, *Isfahan: Isfahan University Press*.
- Olson, D.H. (1989). ENRICH Marital Inventory: Discriminant Validity and Cross-Validity Assessment. *Journal of Marital and Family Therapy*, 15(1), 65-79.
- Peterson, C., & Steen, T. A. (2002). Optimistic explanatory style. *Handbook of positive psychology*, 244-256.
- Soleimaniyan, Ali Akbar (1994). Studying the effect of irrational thoughts on marital dissatisfaction, Master's thesis, University of Educational Sciences, Tehran Teacher Training University.
- Thomas, R. A., & Weston, R. (2020). Exploring the association between hostile attribution bias and intimate partner violence in college students: Romantic relationships and friends with benefits. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 29(5), 557-576.
- Torabi, F., Bakhahayesh, A., & Zareei, H. (2020). Prediction of marital satisfaction based on the sensation- seeking and sexual knowledge. *Clinical Psychology and Personality*, 18(1), 67-77.
- Wee, J. R. H. (2017). How and when do attributions affect relationship satisfaction? Judgments of partner suitability and implicit theories of relationships.